

Legjobb emlékezetem szerint Cs. Gyimesi Évánál találóbban soha, senki nem fogalmazta meg az erdélyi magyarok szellemi állapotát: Honvág a hazában. A címet viselő tanulmánykötet – a román Securitate zaklatásai után – végül 1993-ban jelent meg Budapesten. A szerző, a kolozsvári egyetem magyar tanszékének vezetője, aki szinte legenda tanítványai és az erdélyi értelmiség körében, tegnaptól a JATE tiszteletbeli doktora is.

● **Eltelt néhány év a diktatúra bukása óta. Van-e még honvág a hazában?**

– Ez a honvág aktuális, mindennapi érzés, bár elmondhatom: nagymértékben tőlünk is függ, mennyire érezzük otthon magunkat Erdélyben. Talán még elég kevesen vagyunk, akik nem egy mindent elsöprő politikai fordulatra várunk, hanem elkezdünk építkezni. A társadalomban sajnos nagyon tartósan fennmaradt az állami gondoskodás mentalitása, pedig be kell látnunk, a jövő útja nem az, hogy intézményeinket teljes mértékben az állam finanszírozza. Otthon lenni a hazában azt is jelenti, hogy saját magunk hozzuk létre – egyelőre kisméretű – alapítványi, egyházi és magánintézményeinket.

● **Őn is létrehozott egy alapítványt: a Collegium Transylvanicum a magyar egyetemi képzést segíti. De megvan-e Erdélyben a tehetséges támogatott polgári réteg, avagy csak az anyamországi pénzekben bízhatnak?**

– Erdélyben rengeteg alapítvány működik, javarésztük az anyaországi támogatást próbálja elérni. Szerintem viszont az alapítványt nem csatornának kell használni, mely

Otthon lenni a hazában

Cs. Gyimesi Éva a JATE új díszdoktora

Cs. Gyimesi Éva: nem várhatunk a román államra. (Fotó: Nagy László)

egy forrásra van irányítva s onnan átfolyik a segítség. A Collegium Transylvanicum programjával tűzte ki, hogy megnyeri az ügyesen vállalkozó, már tehetősnek számító magyar réteget. Tudatosítjuk azt, hogy egy iskola léte vagy jó működése nagy mértékben függ a szülői vállalkozói és önkormányzati tényezőktől.

● **Kolozsvárott viszont az**

önkormányzat Gheorghe Funar polgármester irányítása alatt áll...

– Kolozsvár polgármestere szélsőséges eset, de a Székelyföldön semmi akadálya annak, hogy viszonylag kis befektetéssel és jó ötletekkel építsük az intézményrendszerünket. Tudjuk, hogy Romániában nem történt meg a pénzügyek decentralizációja, így az önkormányzatok ke-

vés pénzzel gazdálkodhatnak, mégis legalább Székelyföldön megoldható lenne, hogy a fiatal magyar tanárt vagy orvost szolgálati lakással várják.

● **Évek óta napirenden van az önálló magyar egyetem alapításának kérdése. Ha politikai fordulat következne be, meglennének az egyetemalapítás feltételei?**

– A kolozsvári egyetemen vannak olyan karok, amelyek teljes tanári karral rendelkeznek, s ettől a pillanattól is magyar nyelvű képzést tudnának biztosítani. Ilyenek első sorban a magyar irodalmi és a nyelvészeti, valamint a matematikai és a fizikai fakultások. A többi kar azonban foghíjas, tehát ezeket magyarul oktató megfelelő szakemberrel kellene feltölteni. Sok tehetséges fiatal oktató került az utóbbi időben az egyetemre: ők lehetnek azok, akikre a jövő magyar egyetemét lehetne építeni.

● **Helyi, a Babes-Bolyai Tudományegyetemen belüli ellenállás is van az önálló magyar egyetem létrehozásával szemben?**

– Van egy nagyon erős helybeli ellenállás is. A kolozsvári egyetem rektorát, aki nagyon liberális gondolkodású ember, a román nacionalisták erősen támadják amiatt, hogy túlságosan nyitottan fogadja a mi igényeinket. Neki ezért a sajtóban nyíltan állást kellett foglalnia az önálló magyar egyetem ellen. Ez engem nagyon elszomorított, de beláttam, hogy sarokba szorították. Épp amikor eljöttem Kolozsvárról, az egyetem szenátusának román tagjai közül egyesek egy állásfoglalás kiadására készültek az önálló magyar felsőoktatási intézmény ellen. Ez onnan ered, hogy én, mint az egyetemi szenátus tagja és az RMDSZ oktatási alelnöke egy román lapban nemrégiben közzétettem a véleményem, mely szerint a 7.2 százalékos magyar kisebbségnek joga van számarányának megfelelő befogadóképességű és jelentőségű egyetemre. A diákság 7.2 százaléka 1990-ben 13 270 fő volt: ennél sokkal kisebb létszámú román egyetemek működnek. Részünkről tehát legitim az óhaj, hogy arányosan részesüljünk abból az összegből, amivel hozzájárulunk a nemzeti jóvedelem oktatásra fordított kere-téhez.

Panek József

● Tízmillió hitelekbe bukott Maksa autókban „utazott”

A bankok alaposan megfontolják manapság, hogy milyen cégnek kölcsönöznek és mekkora összeget. Saját kárukra tanulták meg – tisztelet a kivételnek –, hogy futhatnak a pénzük után, ha az adós nem törleszt, be-fuccsol. Ilyenkor szokott kiderülni, hogy a fedezet az nem is úgy létezik a valóságban, mint állították, ha pert nyer a bank, akkor is hosszú hónapokat, éveket várhat, mire kezébe kapja pénzét.

Ez a történet is pénzről, hitelről, befuccsolásról, nem fizetésről szól. Hódmezővásárhelyen alakította meg Maksa Imre a Mikrotechnika Kft.-t, amelynek ügyvezetője volt. Nem ment valami rózsásan az üzlet, millió veszteségeket produkált évről évre. Pedig komoly anyagi injekciókat nyomott a társaságba. Két évvel ezelőtt a Budapest Banktól 40 milliót vett föl, majd tízet a Corvin Banktól, a szegvári takarékszövetkezettől pedig 5 millió forintot. Az utóbbit sikerült is megadnia.

Az adósság egyre gyarapodott, ám ezt tovább halmozta Maksa. '94 januárjában közös vállalkozásba fogott az ugyancsak vásárhelyi Mikrokerrel, amelytől 15 millió forintot kapott egy szegedi autósalon beindításához. A Dorozsmai úton bérelt ingatlant, három hónap alatt egyetlen üzletet

sem sikerült nyélbe ütni, ezért lehúzta a redőnyt. A kölcsönt azonban nem fizette vissza.

A Mikrotechnika számára '93 ősze a nagy kölcsönfelvételek jegyében telt. Az említettekén túl 45 milliót markolt fel az Iparbank vásárhelyi kirendeltségétől. Fedezetként két kamion, szervízberendezéseket, nyolc Toyotát és 80 Ladát vonultatott fel. Készt a törlesztés, ezért a szerződést módosították, a bank kikötötte, hogy csak rajta keresztül értékesítheti a gépkocsikat. Ez nem minden esetben történt így. Előfordult, hogy hat kocsi eladott, ám a 9,5 millió bevételeből csupán fél milliót fizetett be a bankba. Egy idő után a pénzintézet megelégelte a dolgot, 25 járművet maga értékesített 16,5 millióért, Maksa Imre 17 milliót fizetett vissza, ám ez még mindig csak 33,5 millió és nem 45. És a kamatról még szó sem esett.

A vásárhelyi bíróság 3 év 6 hónap börtönre ítélte a Mikrotechnika ügyvezetőjét, a megyei bíróság tegnap 1 évvel csökkentette a büntetést, mert Maksa csalásához nem fér kétség, ám ezen kívül sikkasztás nem, csupán „tartozásfedezet megvonás” történt esetében. Az ítélet jogerős.

V. F. S.

Társtettes csalók kerestetnek

A Szegedi Rendőrkapitány Gazdaságvédelmi Alosztálya társtetteségekben üzletszerűen jelentős értékre elkövetett csalás büntetőnek alapos gyanúja miatt nyomozást folytat Nagy Endre András (szül.: Szeged, 1959. 07. 02., an.: Fazekas Julianna, f: vállalkozó) Szeged, Tisza L. krt. 40. alatti és felesége Nagyné Juhász Erzsébet (szül.: Szeged, 1969. 08. 26., an.: Nyilasi Margit) Szeged, Tisza L. krt. 40. alatti lakosok ellen.

Nevezettek a Szeged, Szt. István tér 9. alatt autómossó és javítóműhelyt üzemeltettek, melynek bővítésére tökeerős üzlettársakat kerestek újsághirdetésen ke-

resztül. Az eddigi adatok szerint 1994 májusától ez év augusztusáig közel 10–15 magánszemély jelentkezett és társult a meghirdetett üzleti vállalkozásra egyenként 1–4 millió forint nagyságrendű készpénz befizetésével. A befizetett alaptőkére Nagyék a Szeged, Szt. István téri üzletet, annak teljes árukészletét, Sándorfalván lévő üdülője- ket és a tulajdonukban lévő OYD-001 frsz. Mercedes 190 D típusú személygépkocsijukat jelölték meg fedezetként. A megjelölt ingatlanokat és a gépkocsit időközben eladták. A hitelezőkkel nem közölték a fedezetük megszűnését, illetve az újabb hitelek felvételénél is eltitkolták a fedezet hiányát, ezzel hitelezőiket tévedésbe ejtették.

A felvett pénzkölcsönöket először csupán részben, majd a későbbiekben egyáltalán nem fizették vissza, így adósaiknak jelenleg közel 20 millió forinttal tartoznak.

A gyanúsítottak augusztus elején szegedi lakásukról ismeretlen helyre távo-

tak. Ellenük elfogatóparancsot bocsátottak ki, de az elfogásukra tett intézkedések ez ideig eredményre nem vezettek.

Személyleírásuk:

Nagy E. András 175–180 cm maga, telt testalkatú, haja szőkésbarna, hosszú, fejétőn kopaszodik. Ruházata ismeretlen, különös ismertetőjele nincs.

Nagyné Juhász Erzsébet 170 cm magas, közepes testalkatú, haja szőkített, középhosszú. Ruházata ismeretlen, különös ismertetőjele nincs.

Vélt feltalálási helyeik: az ország nagyvárosai, magasabb rendű szórakozóhelyek, szállodák.

A rendőrség kéri, hogy aki a nevezett személyekkel vagy azok tartózkodási helyével kapcsolatban információval tud szolgálni, úgy munkaidőben a Szegedi Rendőrkapitányság Gazdaságvédelmi Alosztályán a 62/477-577-es számú telefonon a 11-47-es melléken, munkaidőn túl a 07-es telefonszámon, vagy az ország területén bármely rendőri szervnél jelezze.

Umbria tartomány a festői Itália legszebb tájai közé tartozik. Minden bizonnyal a természeti környezet is hozzájárult, hogy a képzőművészek gazdag hagyományai kapcsolódni ehhez a vidékhez. A Szegednél valamivel kisebb Perugia etruszk emlékeivel, középkori és reneszánsz épületeivel és az umbriai festészet és szobrászat kiemelkedő alkotásait őrző galériájával Itália egyik legismertebb művészvárosa.

Az ismert gyermekregényből készült darab a dramaturgiai döccenőkkel együtt is (színpadra alkalmazta: Kárpáthy Zoltán), igen kedves és mesészerű, fülbemászó betétdalaival (zene: Nagy Árpád, szöveg: Kormos István) kínálja a rendezőnek a az érdekes megoldásokat. Mészáros Károly, aki maga is szerepet vállalt a darabban (ő a jóságos Hendon lovag) él is a helyzetek adta lehetőségekkel, kellő humorral és emelkedettséggel viszonyul a „királyi” témához. Szerencsére két remek gyerekember segíti őt munkájában. A darab egyik főszereplője a tizenhat éves Czene Zoltán, aki kellő arisztokratizmussal rendelkezik ahhoz, hogy hercegi szerepet bízzanak rá. A kékvérűek méltóságával, a világ valós dolgairól keveset tudó uralkodók naivitásával formálja meg Edward figuráját. Róza István hiteles koldusfiú, afféle aranyos maci, aki kissé nehézkesen mozog a színpadon, de éppen darabossága bájos esetlensége miatt eredeti.

A felnőtt szereplők látható élvezettel bújnak a gyermeki világ felnőtt-szerepeibe. Jakab Tamásnak kedves gonosz nagybácsit, Jachinek Rudolfnak aranyosan ripacs VIII. Henriket, Farakas Andreának mesebelien rosszindulatú testvérét, Szanka Dórának kislányosan őszinte alattvalót, Mészáros Károlynak gyermeken romanitikus „örangyalt”, Bobor Györgynek kedvesen bumfordi ítélmestert sikerült megformálni. A koldusok

Olasz egyetemi kórus Szegeden

A Perugiai Egyetem Énekkara viszonylag fiatal együttes, 1987-ben alakult, de már első éveiben bekapcsolódott az olasz zenei életbe. Kezdetől fogva célul tűzte ki, hogy a zene segítségével közvetlen kapcsolatot épít az európai egyetemek között, utazásaival és más nemzetek kórusaival, zenekarainak meghívásával

a személyes találkozásokat, egymás kultúrájának mélyebb megismerését kívánja előmozdítani az egységesedő, de sokszínűségében megőrzendő Európában. A kórus virágzó kapcsolatokat ápol Stockholm, Tallinn, Kíel, Tübingen, Freiburg, Graz, Aix-en-Provence, Alicante és más jelentős egyetemi városok együtteseivel, de

Magyarországon először vendégszerepel. Szegeden szerdán este 7 órakor ad hangversenyt a JATE aulájában.

A koncert műsora teljesen eltér a magyar kórusok szokásos repertoárjától, ugyanis az olaszok számára központi jelentőségű műfaj, az opera népszerű kórusdarabjai szerepelnek a hangversenyen.

Jelenet az előadásból (Fotó: Schmidt Andrea)

Királyfi és a koldusok

A mesét mindenki ismeri. A királyfi szabadságról, játékról álmodik, a koldusfiú pedig száp ruhákról, finom ételekről. Hogy mindketen kipróbálhassák a másik életét, ruhát cserélnek. A cseréből persze bonyodalmak származnak, s míg a kalandos történet bonyolódik kiderül, hogyan is élnek az angliai koldusok és a királyi nagyságok VIII. Henrik idejében. Nagyjából ennyi az eszenciája a Mark Twain Koldus és királyfi című regényéből készült, zenés színpadi adaptációnak, melyet a szegedi társulat tűzött műsorra a Kisszínházban.

közül Kiss László tetszett a legjobban, aki megható „bal-ladójával” külön színfoltja az előadásnak. Galkó Bence és Dobó Alexandra szeretni-

valóan közönségesek, Szabó Mária amolyan valódi népmese-hős, a Vöröshajúra, vagyis Bicskey Lilire pedig nem lehet nem odafigyelni.

A gyönyörű színekben pompázó, mesebeli jelmezek (terv: Molnár Zsuzsa) erejéből sajnos sokat levett a kis-sé bonyolult és fullasztóan meleg színű díszlet (terv: Iszlai Zoltán), amelynek mozgatója is láthatóan problémát jelentett a műszaknak. A koreográfus jópofa tábcé- tettekkel mozgatta meg a szereplőket, az előadás ritmusa és időtartama éppen gyerekek méretezett. Bizonyára sok gyerek fog jól szórakozni, ha elmegy a Kisszínházba megnézni a Koldus és királyfi.

Pacsika Emília

MÉG KÉT NAPIG

(szerda, csütörtök) tart az őszi leértékelés a Bála Áruházban

férfiing 300–400, egésszruha 50%, női blúz 450, kétrészesek 30%, női szoknya 450, kosztümök 30%, pulóverek 350, férfiföltönyök és -zakók.

Ballonok, dzsekik nagy választékban 30% árengedménnyel.

Mérey u. 6. Nyitva: H–P 9–17-ig